



Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 11. maaliskuuta 2021
(OR. en)

6902/21

COAFR 63
CFSP/PESC 239
COHAFA 18
COHOM 53
DEVGEN 45

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	11. maaliskuuta 2021
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Etiopia
	– Neuvoston päätelmät (11. maaliskuuta)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä 11. maaliskuuta 2021 kirjallista menettelyä käyttäen hyväksytyt neuvoston päätelmät Etiopiasta.

Neuvoston päätelmät Etiopiasta

1. Etiopia on EU:n strateginen kumppani Afrikan sarvessa ja alueella laajemmin sekä tärkeä monenvälinen toimija. EU arvostaa pitkään jatkunutta tiivistä yhteistyötä ja vuoropuhelua Etiopian hallituksen kanssa monilla eri aihealueilla.
2. Osana tätä vuoropuhelua EU on tyytyväinen Suomen ulkoministerin Pekka Haaviston korkean edustajan puolesta tekemään vierailuun Etiopiaan ja Sudaniin 7.–10. helmikuuta 2021. Haavisto tapasi Etiopian, Sudanin ja Afrikan unionin viranomaisia ja muita asiaankuuluvia sidosryhmiä, myös kansalaisyhteiskunnan edustajia.
3. Etiopian sisäinen tilanne on vaikea, ja sillä on merkittäviä vaikutuksia laajempaankin alueeseen. Etiopian meneillään oleva uudistusprosessi ja viimeaikaiset tapahtumat ovat aiheuttaneet epävarmuutta ja paljastaneet taustalla olevat jännitteet. Tigrayn alueen aseellinen konflikti, joka johtui sotilastukikohtia vastaan tehdystä iskusta, pahentaa jännitteitä Afrikan sarven alueella. Se on aiheuttanut vakavan humanitaarisen kriisin. EU pitää tärkeänä esittää seuraavat huomiot, ja samalla se toistaa olevansa valmis jatkamaan pitkäaikaisen suhteen kehittämistä.

Tigrayn tilanne

4. EU on edelleen erittäin huolestunut konfliktin vuoksi. Suuri osa Tigrayn väestöstä, myös alueen sisällä siirtymään joutuneet, on jäänyt kriisin alusta lähtien ilman peruspalveluja ja viestintäyhteyksiä sekä humanitaarista apua. Koska kyseessä on alue, missä tarpeet ovat jo ennestään suuret ja resurssit niukat erityisesti maaseutualueilla, tilanne on yhä kriittisempi.

5. EU kehottaa kaikkia osapuolia lopettamaan väkivaltaisuudet välittömästi ja kunnioittamaan ihmisoikeuksia koskevaa kansainvälistä oikeutta, kansainvälistä humanitaarista oikeutta ja kansainvälistä pakolaisoikeutta. Kaikilla alueilla on varmistettava humanitaarisen avun täysimääräinen, nopea ja esteetön pääsy kaikille sitä tarvitseville. Puolueettomuuden, tasapuolisuuden ja riippumattomuuden humanitaariset periaatteet on taattava, jotta humanitaarista apua voidaan tehostaa. EU kehottaa suojelemaan maan sisällä siirtymään joutuneita henkilöitä ja pakolaisia ja muistuttaa, että kansainvälistä palauttamiskiellon periaatetta on noudatettava.
6. EU panee merkille Etiopian hallituksen toimet, jolla pyritään vastaamaan osaan väestön tarpeista, mutta korostaa, että näitä toimia on lisättävä. YK:n ja kaikkien kentällä toimivien humanitaaristen järjestöjen kanssa on tehtävä täysimääräisesti yhteistyötä.
7. EU on tyytyväinen Etiopian hallituksen ilmoitukseen, jonka mukaan humanitaarisille järjestöille tarjotaan esteetön pääsy ja liikkuminen yksinkertaisen ilmoitusjärjestelmän perusteella. Se kehottaa panemaan järjestelmän välittömästi ja täysimääräisesti täytäntöön. Humanitaarisen avun ja viestintävälineiden tuontimenettelyjä on nopeutettava.
8. Peruspalvelut, kuten vesi- ja jätevesihuolto, terveydenhuolto, koulutus, televiestintä ja pankkipalvelut, on palautettava nopeasti ja täysimääräisesti. Siviilien, myös maan sisäisten pakolaisten ja pakolaisten, olisi voitava liikkua turvallisesti ja vapaasti. EU panee tyytyväisenä merkille, että joidenkin tiedotusvälineiden ja kansalaisjärjestöjen pääsy alueelle on helpottunut, mutta on edelleen ratkaisevan tärkeää, että niille kaikille taataan pääsy alueelle, niiden suojele varmistetaan ja että ne pääsevät kaikille Tigrayn alueille esteettä.
9. EU on edelleen erittäin huolestunut lukuisten todistajanlausuntojen ja raporttien vuoksi, jotka tukevat väitteitä useiden toimijoiden osallistumisesta mahdollisiin sotarikoksiin ja rikoksiin ihmisyyttä vastaan, laittomiin teloituksiin, joukkoteloituksiin, seksuaaliseen ja sukupuoleen perustuvaan väkivaltaan, kuten raiskauksiin, pakolaisten pakkopalautuksiin, muihin ihmisoikeusloukkauksiin ja -rikkomuksiin, omaisuuden ryöstelyyn sekä infrastruktuurin ja uskonnollisten kohteiden tuhoamiseen. Nämä teot on lopetettava välittömästi.

10. EU panee huolestuneena merkille myös kertomukset kohdennetusta etnisestä väkivallasta, vihapuheesta ja syrjinnästä Tigrayssa ja Etiopian muissa osissa. Tämä vaarallinen suuntaus voi johtaa väkivallan kärjistymiseen koko maassa ja heikentää mahdollisuuksia rauhaan ja sovintoon.
11. EU panee tyytyväisenä merkille Etiopian viranomaisten sitoumukset saattaa kaikki syylliset oikeuden eteen ja hyväksyä kansainvälinen tekninen apu tutkinnan suorittamiseksi. EU seuraa tiiviisti asian edistymistä, koska kaikki väitteet ihmisoikeuksien ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden loukkauksista on tutkittava puolueettomasti ja vastuullisuus on varmistettava. EU tukee myös Etiopian ihmisoikeuskomission tärkeää työtä. Se tuottaa yksityiskohtaista dokumentaatiota ja toimentasuosituksia, ja EU on valmis tukemaan kansallisia lisätoimia. EU on ensimmäisenä toimenpiteenä tyytyväinen Etiopian hallituksen ilmoitukseen perustaa työryhmä tutkimaan seksuaalista ja sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa. Lisätoimia tarvitaan.
12. EU kannustaa laajentamaan Etiopian ihmisoikeuskomission paikan päällä tekemää seurantaa kattamaan koko alueen. YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston henkilöstölle olisi myös taattava rajoittamaton pääsy alueelle.
13. EU kannustaa Afrikan unionia jatkamaan poliittisen tason yhteistyötä Etiopian hallituksen kanssa vihollisuuksien lopettamiseksi, humanitaarisen avun perillepääsyn varmistamiseksi kaikille Tigrayn alueille ja poliittisen ratkaisun löytämiseksi konfliktiin.
14. EU haluaa jatkaa rakentavaa vuoropuhelua Etiopian hallituksen kanssa näistä kysymyksistä. Se on edelleen valmis tukemaan kaikkia toimia, joilla pyritään lievittämään jännitteitä ja antamaan apua sitä tarvitseville.

Alueelliset kysymykset

15. Etiopian Tigrayn alueen tilanteen alueelliset vaikutukset sekä riski uusien heijastusvaikutusten leviämisestä jo ennestään hauraalla alueella ovat erittäin huolestuttavia. On vältettävä sotilaallisen vastakkainasettelun kärjistyminen ja pitkän aikavälin epävakaus Etiopiassa ja alueella laajemmin.

16. EU yhtyy kansainvälisen yhteisön vaatimukseen Eritrean joukkojen välittömästi vetäytymisestä. Useiden lähteiden mukaan ne pahentavat tilannetta. EU on myös erittäin huolestunut väitteistä, että Eritrean joukot olisivat syyllistyneet tekoihin, jotka saattavat olla sotarikoksia ja rikoksia ihmisyyttä vastaan. EU vaatii perusteellista ja riippumatonta tutkintaa ja seuraa tiiviisti tämän asian kehittymistä.
17. EU on myös huolissaan jännitteiden lisääntymisestä Etiopian ja Sudanin rajalla ja kehottaa molempia osapuolia tekemään kaikkensa tilanteen helpottamiseksi, luottamuksen palauttamiseksi ja rauhanomaisen neuvotteluratkaisun löytämiseksi. EU kannustaa molempia osapuolia aloittamaan vuoropuhelun uudelleen mahdollisimman pian ja on valmis tukemaan kaikkia poliittisia pyrkimyksiä kestävän ratkaisun löytämiseksi.
18. EU kannustaa myös Etiopiaa, Sudania ja Egyptiä jatkamaan neuvotteluja Grand Ethiopian Renaissance Dam -voimalaitoksesta kestävän ja kaikkia osapuolia hyödyttävän ratkaisun löytämiseksi. EU on ollut tarkkailijana neuvotteluissa ja on edelleen valmis tukemaan tätä prosessia, jos kaikki osapuolet katsovat sen aiheelliseksi.
19. EU kannustaa Etiopian hallitusta tehostamaan yhteistyötään Afrikan unionin, Afrikan sarven alueen maiden yhteistyöjärjestön ja alueellisten kumppanien kanssa, jotta voidaan tehdä rauhanomaisia ja yhteisiä päätöksiä koko alueen vakauden säilyttämiseksi.

Etiopian siirtymäprosessi

20. Etiopiassa on käynnissä kauaskantoinen demokratiakehitys, jonka puitteissa toteutetaan merkittäviä poliittisia ja taloudellisia uudistuksia. EU panee merkille ilmoituksen 5. kesäkuuta 2021 pidettävistä parlamenttivaaleista ja on tyytyväinen Etiopian hallituksen sitoumukseen järjestää uskottavat ja avoimet vaalit. EU on valmis jatkamaan tämän prosessin tukemista ja kiittää Etiopian hallitusta sen kutsusta suorittaa vaalitarkkailua.

21. Sitoutuneena kumppanina EU kehottaa Etiopian hallitusta varmistamaan osallistavat vaalit, joihin poliittiset puolueet voivat osallistua vapaasti ja tasavertaisesti, ja jotta naisten edustusta ja osallistumista lisätään, rauhanomaiset kokoontumiset sallitaan ja lehdistönvapaus ja toimittajien turvallisuus taataan. Oikeudenmukaisten, avointen ja oikea-aikaisten oikeudenkäyntien järjestäminen poliittisten puolueiden vangituille jäsenille on myös tärkeää demokraattisen prosessin ja oikeusvaltion kannalta.
22. EU kannustaa jatkamaan ponnisteluja kattavan, osallistavan ja avoimen kansallisen vuoropuhelun kehittämiseksi kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä, naiset, nuoret, kansalaisjärjestöt, poliittiset puolueet ja alueelliset viranomaiset mukaan luettuina. Kansallisen vuoropuhelun valmistelujen jatkaminen voi toimia tärkeänä luottamusta lisäävänä toimenpiteenä vaalien yhteydessä ja niiden jälkeen.
23. EU:n moninainen ja voimakas tuki Etiopialle jo vuosien ajan on osoitus sen vakaasta sitoutumisesta ja siitä, miten tärkeänä se pitää tätä kumppanuutta. Tällä hetkellä EU tukee Etiopian siirtymävaihetta ja haluaa jatkaa tätä työtä. Se pyrkii jatkuvaan vuoropuheluun vuonna 2016 käynnistetyn EU:n ja Etiopian strategisen toimintaohjelman sekä tulevasta yhteistyöstä etiopialaisten kumppanien kanssa käytävien keskustelujen puitteissa. EU on valmis tukemaan Etiopian väestöä, edistämään maan pyrkimyksiä jatkaa kriittisten poliittisten ja taloudellisten uudistusten toteuttamista, vauhdittamaan sosiaalista ja taloudellista kehitystä sekä tukemaan kauppaa ja kestäviä investointeja. EU on valmis vahvistamaan kumppanuutta edelleen yhteisen omistajuuden ja vastuun pohjalta.
24. Afrikan sarvea koskevan EU:n strategiakehyksen tulevassa tarkistuksessa on määrä ehdottaa yhteisiä painopisteitä sekä vahvistaa poliittista vuoropuhelua ja yhteistä sitoutumista koko alueella.